

па на духовното и политическо освобождение на българитѣ. Още отъ самото основаване на Славянския комитетъ тукъ той е неговата душа. Следъ смъртъта на Погодина той става председателъ на Комитета и остава такъвъ до смъртъта си (1886 г.). На Аксакова Комитетътъ дължи най-много за своята слава и за своитѣ добри дѣла.

Заслугитѣ на Аксакова къмъ нашия народъ се ценятъ високо отъ българското общество, и за него въ нашата книжнина имаме, освенъ прекрасния поменъ на проф. М. Дринова, високопризнателни оценки отъ проф. С. С. Бобчева, Д. Мишева, Ил. Бобчева и др. По случай 100-годишнината отъ рождението на принопометния Иванъ Сергеевичъ (дек. 1923 г.), Слав. дружество въ България устрои тържествено поминално събрание, на което цѣла мислеща София, цвѣтътъ на българската интелигенция, въздаде данъ на висока почитъ къмъ спомена за този голѣмъ руски публицистъ и общественикъ, толкова заслужилъ на народа ни. Речитѣ, които се произнесоха по тоя случай, сж помѣстени въ „Слав. Гласъ“ кн. 4 за 1923 г. Слав. дружество въ България издаде и особена книжка, посветена Аксакову — 1. „Славявофилството на Ив. С. Аксаковъ“ отъ проф. Вл. А. Францевъ, превелъ отъ чешки Ст. Аргировъ. 2. „Поменътъ за Ив. Аксаковъ въ България“ отъ д-ръ Н. Бобчевъ (Слав. Библиотека, изд. на Слав. дружество въ България. г. V (1925), № 3—4).

Въ Москва е най-стариятъ руски университетъ, изигралъ грамадна роля въ историата на руската култура и общественостъ, славата на който отъ край време е привличала много българи.

Вече въ 40-тѣ години на мин. столѣтие въ Моск. университетъ се учатъ българитѣ: Георги Илиевъ Бусилинъ отъ Батакъ, Никола Катрановъ отъ Свищовъ (прототипъ на Инсарова въ известния Тургенев. романъ „Въ навечерието“); Никола Михайловски отъ Елена, всепознатъ български учителъ и книжовникъ; а въ 50-тѣ години: Сава Филаретовъ отъ Жеравна, прославенъ софийски учителъ, Конст. Геровъ отъ Копривщина — всички стипендианти на Денкоглу, — Ив. В. Шоповъ отъ Калоферъ, Ат. Чолаковъ отъ Дупница и др. Московски възпитаникъ е и първиятъ екзархъ на Бѣлг. независими църква, Антимъ Видински.

Но числото на български възпитаници на Моск. университетъ, следвали въ него преди и следъ Освобождението, е неизброимо, — отъ тѣхъ огромното мнозинство сж били стипендианти на Моск. славянски комитетъ, или на частни благотелни лица

Презъ дисетилѣтието 1858—1868 г. въ Моск. у-тетъ следватъ около 30 души българи, между които виждаме: К. Мила-